

ปีที่ 34 ฉบับที่ 11740 วันพฤหัสบดีที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2556 หน้า 13

โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกไผ่ แก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดอย่างยั่งยืน

รายงานพิเศษ

“สภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวที่บ้านโคกอิฐ และบ้านโคกไผ่ เกษตรกรมีความต้องการจะปลูกข้าว ทางชลประทานได้จัดส่งน้ำชลประทานมาให้ ก็ให้พัฒนาที่ดินเปรี้ยวเหล่านี้ให้ใช้ประโยชน์ได้ และให้ประสานงานกับชลประทาน จะต้องควบคุมระดับน้ำใต้ดินอยู่เท่าใด...” พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2533

จากพระราชดำริดังกล่าวข้างต้น เป็นที่มาของการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว ให้สามารถกลับมาปลูกข้าวได้ดังเดิม โดยนำผลสำเร็จจากโครงการแก้ดิน ของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาถ่ายทอดเทคโนโลยีที่บ้านโคกอิฐ-โคกไผ่เป็นแห่งแรกของการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว จำนวน 500 ไร่ นางสายหยุด เพ็ชรสุข นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ รัชการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ กล่าวว่า บ้านโคกอิฐ-โคกไผ่ เป็นหมู่บ้านเก่าแก่แห่งหนึ่งของจังหวัดนราธิวาส ตั้งอยู่ที่ หมู่บ้านโคกไผ่ หมู่ที่ 2

ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ทั้งหมด 6,915 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 1,072 ไร่ พื้นที่เดิมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาร้าง เป็นที่ราบลุ่ม ดินแปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด น้ำท่วม และขาดน้ำ ในช่วงหน้าแล้ง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรต้องปล่อยพื้นที่ทิ้งร้างเป็นจำนวนมาก เนื่องจากทำนาไม่ได้ผล และไม่สามารถใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้ ในบางพื้นที่ที่เกษตรกรได้ดำเนินการทำนาจะได้รับผลผลิตเฉลี่ยเพียง 5-10 ถัง/ไร่ เท่านั้น

ที่ผ่านมาศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการจัดทำโครงการทดสอบการถ่ายทอดเทคโนโลยี บ้านโคกอิฐ-โคกไผ่ โดยการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว โดยเฉพาะการฟื้นฟูพื้นที่นาร้าง จนเกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ทำการเกษตรได้ ซึ่งพื้นที่โครงการทั้งหมดมีจำนวน 1,076.86 ไร่ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวจำนวน 461.72 ไร่ ชุดกร่องปลูกยางพาราจำนวน 35.31 ไร่ ชุดกร่องปลูกพืชผสมผสาน จำนวน 179.46 ไร่ ชุดกร่องปลูกปาล์ม น้ำมัน จำนวน 194.07 ไร่ และทำบ่อกักเก็บน้ำ จำนวน 10.92 ไร่ นางสายหยุดกล่าวอีกว่า ปัจจุบันการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกข้าวนั้น ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง อาจมีพื้นที่ทิ้งร้างอยู่บ้าง เนื่องจากเกษตรกรบางรายอยู่นอกพื้นที่ ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึง ได้จัดทำโครงการ “โรงเรียนกับการฟื้นฟูนาร้าง เพื่อปลูกข้าวในพื้นที่โครงการพระราชดำริ” ขึ้น เพื่อให้นักเรียน

ผู้ปกครอง หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งเกษตรกรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการปลูกฝัง สร้างจิตสำนึก และพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อทำการเกษตรให้มากขึ้น ซึ่งผลผลิตที่ได้จะนำเข้าโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

นอกจากนี้ ได้มีการประสานกับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขุดคู-ขร่องเดิม เพื่อทำความเข้าใจ ในเรื่องการวางแผนการดำเนินงาน และแนวทางเพื่อการพัฒนาต่อไป พร้อมทั้งให้การสนับสนุนโครงการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ โดยมีข้อจำกัด คือ จะไม่สนับสนุนพื้นที่ที่คิดแปลงนา เพราะอาจจะมีผลกระทบพื้นที่นาใกล้เคียง ขาดแก่การควบคุมการกระจายตัวของดินและน้ำเปรี้ยว

ทั้งนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินงานขุดคู-ขร่อง มาโดยตลอด พร้อมกับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน และพันธุ์ไม้ ครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 364.43 ไร่ เพื่อให้เกษตรกรได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ทำให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้น มีอาหารไว้เพื่อบริโภค และสามารถนำไปจำหน่ายสร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

จากการดำเนินงานดังกล่าว สามารถสร้างจุดเปลี่ยนให้กับชีวิตเกษตรกร บ้านโคกอิฐ- โลกโน จนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากหน้ามือเป็นหลังมือ รวมทั้งสามารถเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่อื่นที่มีสภาพปัญหาคล้ายกันนำไปปรับใช้ได้เป็นอย่างดี